

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 héra	60 f.	1 héra	1 K —
1 évre	1 K 80	1 évre	3 —
3 évre	3 — 60	3 évre	6 —
1 évre	7 — 20	1 évre	12 —

Lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felölős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órákor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes szárok kaphatók: a dohánytőzsdéken.

Kéjnamor a Magyar Királyban.

Szász Zoltán a mulatságos.

Hogy a sárga gyomorgörcs rángasa guzsba ezt a teménten kulturát! Már se éjjelünk, se nappalunk tőle. Hol a csütörtökös Fényes Samu állítja csálára az esztünket, hol a vasárnapos Szász Zoltán beszél aratási gombócot a hasunkba. Azaz pardon, nem a miénkbe. Mert az a dekotált és megszalonkabátosodott publikum nem a mi vérrünk volt. Egyetlen család kivételével a Szász Zoltán közönsége a világuraságig üldözött diadalmas fajtából került ki. Az az egy család is idejében menekült, nemkülönben többek azok közül, kiknek gyomra keveregni kezdett. A publikum dicséretére legyen mondva, nem vonaglott a kójtól a bordélyházi tempón. Nem. Mosolygott, nevetett, kacagott, hahotázott a szónokon. Mert igazán furcsa alak volt

A Zoltán.

A Zoltán! A Zoltán egy kis dekadens, egy csöpp idióta, egy tengeri vihar a vizespohárban. — A feje kopasz, az arca csupasz, passz, cupassz. A Zoltán egy gavallér, keztyű a kezén, cilindert a fején, a szemén monokli, frakk a kabátja és majom a nagybátyja. Ő mondja, a lelke rajta, hogy ily dicső fajta. Gondolom, úgy járna a nőkkel, mint néhai való jó Jean Jacques Rousseu a velencei karneválon. Közrekapta egynehány piroskedvű leány, pörgette-forgatta a gyámoltalan, de csak nem igazodott táncra az ügyetlen bokája. Ráripakodik az

egyik: mi a mesterséged? Iról! Aztán mit írtál? Könyvet a szerelemről! Hahaha, halljátok? Ez írt könyvet a szerelemről! Ez írt könyvet a szerelemről?

Szeretem a mellényzebben.

Szóval Zoltán a szerelemről beszélt. Beszélt? Ez nem szó a tüdő, gége és nyelv ama fölötté gyámoltalanul összenyeggetett műveletéhez, amit Sz. Z. nevezett szervei elkövettek. Hadart. Racsolt. Selypített. Hebeggett. Nyekegett és brekegett (a fene majd megevett.) Sajnálom, hogy nem vagyok leány. Beleszerettem volna, ugyis el vagyok keseredve. Hoppardon, bocss, bocss, bocsánat elfeledtem a kis Zoltán egy ragyogó részletéről írni. A monoklijáról. Egyszer sem csuszott le a szeméről. Hát ilyen zseniális. Aztán egyet sem köpött. Pedig lett volna oka. Tele volt a szája...

A kis perverz.

A világrt sem akarjuk Sz. Z. urat komolyan venni. De egy kicsit be kell mutatnunk őt a szerepkörében. A színpada a nagyváros, a kiélt Budapest. Ilyen romlott fészekben légió azoknak száma, kiket már a természetes és becsületes szerelmi érzés nem igit.

Rég kiélték magukat, rég elfeésérelték már életerejükét és életörmeik forrását beiszapolták. Ezek azután természetellenes módon keresik a gyönyört. Kapiják ezt az orfeumok pikáns dalaiban, szüreslik ezt a piszok írások és szennykirakatok képeiben. Szász Zoltán is ezt a gyanus folyadékot, aranypohárban méregitált, nyújtja ezeknek a szerencsétlen betegeknek. Ő a tudományos perverz. A tudományos perverz biológiát, szociológiát, esztétikát fátyoloz magára. Ez nem fontos. Közben azután huszárkaplár kiszólásokat ereszt meg. Ez már fontos. A betegtestű és betegleklü publi-

kuma égő fülekkel hallgatja, ahol van ilyen publikum. Ahol nincs — mint nálunk — ott jól mutat a közönség azon, hogy egy frakkos uriember, hogy nőstényezi és kanozza le a világot.

Ami már disznóság.

A disznóság nem az, ha a disznó belétur a pocsolába. A disznóság ott kezdődik, ha a disznó a közönségünkre hemperreg, a tiszta ruhánkhoz dörzsölődik, a templomunkat turja meg. Ez az! Hát templomunkat, a hitünkét minden disznónak meg kell turnia? Ez már mégis csak a soknál is sokabb! Elvégre, ha ő bizirtságában az embert ipareiknek tartja, az ő dolga, mindenki önmagáról íté meg másokat. De az Urístent, Szűz Máriát, az apácákat hagyja békén a disznóságaival kapcsolatban. Szerinte: az Urístent pikáns író. Képzelné mit mondott a többiekéről? **A magyar törvény a legutolsó utcai leány becsületét megvédi. Csak Magyarország Nagyszonyját, csak Krisztus áldotkező leányait lehet sárba rántani bizton szabadon.**

Szabad szerellem.

No aztán a szabad szerelemben galoppírozott bele Szász Zoltán. Megmagyarázta ezt is. Azután befejezte. Biztosan jót nevetett magában, hogy mennyire megijesztette Mucsát. És zsebetette a szép kis pénzeket, amiket a kostonériakért kiizzadt a publikum. A pénznek nincs szaga.

Most pedig, mikor búcsúzunk Sz. Z. urtól, nem haraggal tesszük. Csekélységéért nem szoktunk haragudni. A szereplése annyira neveléses volt, hogy csak azoknak ártott, akiket dicsért. Ezért pedig haragudjanak rá a zsidók. Sőt! Mi még hívjuk, csak jöjjön minél többször. Most sikerrel kompromittálta a szabad szerelmet. Jöjjön és kompromittálja még a szabad

gondolatot, az atheizmust, a monizmust, a fényessamizmust is. Csak jöjjön.

Csak egyre vagyok kíváncsi. Arra, hogy a magyar publikum mikor rugja tafotába erotikus-tudós szabangondolatos felokzetibékés — uttörős prófétáit? Mikor üti ki kezükből a tollat és nyom oda kapát, diki-cset vagy fityülőt? Finom kis ország vagyunk. Itt tudós a Fényes Samu! Itt neves író a Szász Zoltán!

Szépen vagyunk. És mindennek vajjon mi köze a kulturához? Szász Zoltán? Fényes Samu? Kultura?

—más.

Prohászka püspök első konferencia beszéde.

Az árkados, fényes teremben, egyszerű fekete reverendában ott ült az asztal mellett a Mester tanítványa, aki mestere lett anyai szívének.

A hallgatósága mint egy ember figyelt, ott ült vagy állt és mint egy fonszges zenekompozíciót hallgatta a művészt, a lelkek művészt.

Ott kezdte el, hogy mi az a valóság? Mi a religio?

A religio kötelék, kapcsolat. Ennyit jelent e szó, religio.

Kötelék sokféle kell és van. Kellenek a barátság, házasság kötelékei, mert az ember társadalmi lény. Kell és van a világimindséget összetartó kötelék.

De amint egy, az asztalra tett könyvet nemcsak azért látok egyensúlyban, mert a föld sok kilométernyire levő középpontjának ereje húzza, hanem azért is, mert a nap is vonzza, ép úgy az embernek keves ez a sok földi kötelék, — kell oda a végtelennel vonzása is.

Következésképp kell az embernek a barát, házastársi, atyai és más kapcsolatokon kívül a valódi naphoz is egy viszony: az Istenhez.

De az Isten messze van! Ez a viszony kihűlt, a távolság a viszonyokat gyöngíti. Nem, az Isten nincs messze. Az Isten itt van, bennem körülöttem. Az Isten min denütt való jelenlétére és az Istennek a legfolszesebb Oltárizentségben való jelenlétére kell gondol-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

jük, ezt a végső eszközt úgy: hogy sokak beteges ingerlékenységnek prédája legyen.

Vagy legyen az akasztás teljesen zárt — hogy csak a hivatalos személyek lehessenek ott, vagy legyen egészen nyilvános. Ki vele a város piacára, vagy határába, nem kell belépőjegy, mehessen oda mindenki, had lássa az odaesődülő tömeg, hogy itt nem színházban van — hanem a megtorló igazságszolgáltatás vesztőhelyén. — Akkor majd nemzedékről nemzedékre száll a gyászos hely emléke, ösbecsavartott apák még unokáinknak is mutogatják, hogy így bünteti a társadalom azt, aki ellene oly súlyosan vétkezett. Akkor majd nem virágerdő kíséri utolsó útján a kivégzett szerencsétlent, hanem a megvetés nem hős lesz a kivégzett, hanem közönséges akasztófavirág — akkor majd az lesz a aminek lennie kell a földi igazságszolgáltatás legvégső büntető és megtorló eszköze.

Kormos.

Színház.

1912. március 16.

A Szép Heléna reprize. A Cigánybáró múlt heti előadása után nagy érdeklődéssel nézett a közönség Offenbach szép muzikájú operájának színehozatala elé, miről a szombati telt ház tanuskodott. Ma már szinte klasszikus-számba megy a jó öreg Homeros embereinek groteszk ötletekkel teletűzdelt történetét színpadon kifigurázó operett. A publikum végtelenül jól mulat a lornyettes Szép Heléna, a napernyős Clytemnestra, a cifra csikós-szürbe bujtatott Agamemnon, a biciklis lakatos, a frakkos, cilinderes Páris felett. Ezekhez járult — a huszadik században vagyunk — a repülőgépen Krétaiba zónázó gyámmoltalan Menelaus király. A színlapon előre hirdetett Reinhard-féle rendezés is bevonult ezen az estén a székesfehérvári színházba. A főszereplők, sőt egy izben a kar is, a nézőtérrel át vonul a színpadra két az orchesteren át feleltett virágos deszkahídon keresztül. Reinhard ezt Berlinben s egyebült persze cirkuszban csinálja, hol az effektus képzelhetőleg nagyobb. Nálunk a publikum háltával volt kénytelen nézni ezeket a felvonásokat. Hanem azért jól mulatott az újdonságon, ha nem is volt tőle elragadtatva. Maga az előadás jól ment az énektől s némely egyebektől eltekintve. Pataki (Heléna) alig hagyott fenn kívánni valót. Juhos (Páris) az első felvonásban elég tisztán énekel az ő nem kellemetlen, de jellegzetesen értelen hangocskájával, de a második felvonás duettjében majdnem feldől Pataki-val együtt. Ennél szegényesebb énekesvergődést ritkán hallottunk az ideai szezonban. Ha már az éneknél tartunk, megemlítjük azt a képtelenséget, melyet Szalkai színháza produkál a kórusnak csúfolt csekély számú emberekkel. A női kar még csak megjárna úgy — ahogy de hogy a két férfszólamot három szál legény hordozza vállain — akarjuk mondani: a torkával, az oly eljárás, mely mindennekfelett méltó a színügyi bizottság becses figyelmére. S a direktor ur ezzel a karral készült a Carmen előadására? (A rövidítésekkel is általában kissé jobban csinján bánhatnának. Az első

felvonásokat még csak leéneklék valahogy, de a második és harmadikban mint májuszi fagy hervasztja el valami profán kéz a legszebb zenei virágokat. Így volt a múltkor a Cigánybárónál, így ma este; úgy, hogy a karmester a vége felé jóformán marokra fogta és úgy forgatta a partitúra lapjait). Erckövy igen jó Agamemnon volt; mindig nyugodt voltunk; mikor szólt, énekelni vagy játszani kezdett, legalább nem kellett féltünk a kinos jelenetektől. Szántó Menelaus pompásan mulattatta a közönséget. Neki csak azt sugjuk meg, hogy állandó hülye szerepei kezdenek rá veszedelmesebb lenni s anyira magára ölti a Kis gróf Kocsonyájának sablonját, hogy máris alig tud szabadulni tőle. Pedig kár lenne az ő különben értékes művészetért. Pompás partnere volt Nyárai (Kalchas), kinek szellemes találós kérdésén nemcsak a publikum, de az újságírók, sőt a főkaptány is szívből kacagtak. Egypár izléstelenül pontírozott kiszólását azonban bátran elhagyhatta volna. Az ilyesminek úgy sincs más jutalma, mint néhány borázott torokból felhangzó basszusrohej, míg a jobbízű közönség kényelmetlenül fészengni kezd. Azért csak ezt, mert szegény — fityülni. Nagyon helyesek voltak Rónai és Kerényi, túllontul jó bősé Akhilles — Káldor, kinek temperamentuma igen jól illett Hektor gyilkosához. A rendezés technikai része jól sikerült (legyen ez némi méntesége annak a félórának, mely az első és második felvonás között már megint eltel), ha eltekintünk az első felvonásbeli galambbrópitéstől. Szegény kis jószág egész kényelmesen leszállott volna egy vékony fekete cérnaszálra is a magasból, kár volt azért a vastag spárgáért, melynek az édestestvérét ártulták a múlt héten Miskolcon. A Deák Ferenc utcai iskola múltkori ifjúsági előadásán ezt jobban csinálták. A színlapnak is kérték legalább egyszeri korrekturáját, mert a szombati igazán hemzsegett a legzemesebb sajtóhibáktól. — s.

Vendégzereplés. Hegedűs Gyula a Vígyszínház művésze kedden és szerdán vendégzerepel felemelt helyárok mellett a helybeli színházban. Kedden 19 ón Csitri és szerdán 20 ón Kis cukros darabban lép fel. Jegyek ezen előadásokra előre válthatók a következő helyárok mellett: Földszintipáholy 15 kor. 10 f., emeletipáholy 12 kor. 10 f., I. zárt-szék 3 kor. 4 f., II. zárt-szék 2 kor. 44 f., III. zárt-szék 2 kor. 04 f., erkély ülő 1 kor. 52 f., karzat ülő 82 f., emeleti álló diákjegy 82 f., karzat álló 62 fillér. A keddre hirdetett, Tricoch és Cacolet Nyárai jutalomjátékára váltott jegyek csütörtökre ugyanezen darag előadására érvényesek.

Műsor:

Kedd: Csitri.
Szerda: Kis cukros.
Csütörtök: Tricoche és Cacolet.
Nyárai jutalomjáték.
Péntek: Heidelbergi diákok, Zóna.
Szombat: d. u. Kis Lord, ifjúsági előadás.

este Rablólovag.

Szerkesztői üzenetek.

M. Helyben. Ezt úgy hívják, hogy duzzogó katolicizmus. A lapnak felője sem néznek, semmiről, nem tudósítják, hanem lesben állnak, hogy mikor fújhatnak fel crimen-né valami mulasztást, aminek megtörténte tulajdonképpen az ő lelkiüket

terheli, mert a világ minden kincséért sem vennének tollat a kezükbe, hogy megírjanak valamit, ami általuk történt. A dolgozók és nem duzzogók közt az a szokás, hogy mindenki megírja a maga szervezetének vagy egyesületének dolgait, mert hiszen a szerkesztőség nem lehet mindenütt jelen.

Apróhirdetések

Apróhirdetések előre fizetendők.

Eladó egy 2 fogatu igáskoci és egy határ trágya, Bórgyár-dűlő 1 sz.

Sár-utca 22. szám alatti ház eladó. Tudakozódni lehet Liget-sor 2. szám alatt az ügyvédi irodában.

Kertésztanuló, legalább 6 elemít végzett fiu jó családból, felvétetik Kümmel Béla kereskedő kertésznél, Kert-utca.

Egy jó írású fiatal ember másolói vagy leírói munkát keres melyet olesó díjazás mellett lakásán, kívánság esetén esténként valamint ünnep és vasárnapokon a munkaadónál végezhetne. Cim a kiadóhivatalban.

2 házhely eladó, Alsókirály-sor 7. sz. alatt.

Akiknek a szívük fáj...

stb. kuplékat katona és cigányzene játsza az Eufon tölesernéküli beszélőgépen mely 5 legújabb duplalemezzel csak 40 korona.

„Wagner Hangszerkirály“-nál, Budapest, Jozsef-körút 15. szám. — Gyors javító-műhely. Használt lemezeket becserél. Fényképes árjegyzék ingyen.

Ha eladni

vagy venni-valója

van az apróhirdetések közt tegye közé!

Mindennemű

Telefon 216.

építkezési

anyagot

legolcsóbban csakis

Klein Márkus Fiai cégnél

vásárolhatunk.

TERRENOL PALA A LEGJOBB

tetőfedő anyag.

Székesfehérvár

Simor-utca 15.